Total Pages 02 PKC/PG/IIS/SAN-202/18

2018

M.A.

2nd Semester Examination

SANSKRIT

PAPER – SAN – 202

Full Marks : 50

Time : 2 Hours

Answer all questions

The figures in the right hand margin indicate marks

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable

Illustrate the answers wherever necessary

(सर्वे प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयाः ।)

1. **उदिते नैषधे काव्ये क्व माघः क्व च भारविः-** इति समीक्ष्यताम् । 10

अथवा

दमयन्त्याः नलं प्रति कीदृशः पूर्वरागः तद् नैषधचरितमहाकाव्यस्य प्रथमसर्गमाश्रित्य प्रस्तूयताम् ।

2. एकस्य सप्रसङ्गं व्याख्या कार्या- 7

क) अधीतिबोधाचरणप्रचारणैर्दशाश्चतस्रः प्रणयन्नुपाधिभिः ।
चतुर्दशत्वं कृतवान् कुतः स्वयं न वेद्मि विद्यासु चतुर्दशस्वयम् ॥

ख) अमुष्य धीरस्य जयाय साहसी तदा खलु ज्यां विशिखैः सनाथयन् ।
निमज्जयामास यशांसि संशये स्मरस्त्रिलोकीविजयार्जितान्यपि ॥

(Turn Over)

3. अप्यन्यस्मिञ्जलधर महाकालमासाद्य काले – इत्यनेन पद्यांशेन सम्बन्धः 10

क) नगरविशेषः कः ? मेघदूतमनुसृत्य तस्याः नगर्याः सौन्दर्यं चारुतयोपवर्ण्यताम् ।

अथवा

ख) अलकायाः शोभा उपवर्ण्यताम् ।

4. एकस्य सप्रसङ्गं व्याख्या कार्या- 7

क) मार्गं तावच्छृणु कथयतस्त्वत्प्रयाणानुरूपं सन्देहं मे तदनु जलद श्रोष्यसि श्रोत्रपेयम् ।
खिन्नः खिन्नः शिखरिषु पदम न्यस्य गन्तासि यत्र क्षीणः क्षीणः परिलघु पयः स्रोतसां चोपभुज्य ॥

ख) मन्दाकिन्याः सलिलशिशिरैः सेव्यमाना मरुद्भिर्मन्दाराणामनुतटरुहां छायया वारितोष्णाः।
अन्वेष्टव्यैः कनकसिकतामुष्टिनिक्षेपगूढैः संक्रीडन्ते मणिभिरमरप्रार्थिता यत्र कन्याः॥

5. यथाभिमतं प्रश्नत्रयस्योत्तरं प्रदेयम् 3X2

क) नैषधचरिते प्रथमे सर्गे प्रयुक्तः छन्दोविशेषः कः ?

ख) कीदृशं सरोवरं नलः दृष्टवान् ।

ग) मेघदूतस्य अभिशप्तः यक्षः कुत्र निवसति ?

घ) **प्रकृतिकृपणाश्चेतनाचेतनेषु** –इत्यत्र प्रकृतिकृपणः कः ?

ङ) मेघदूते मेघाच्छादितः कैलासः कीदृशः वर्णितः अस्ति ?

(Internal Assessment-10)